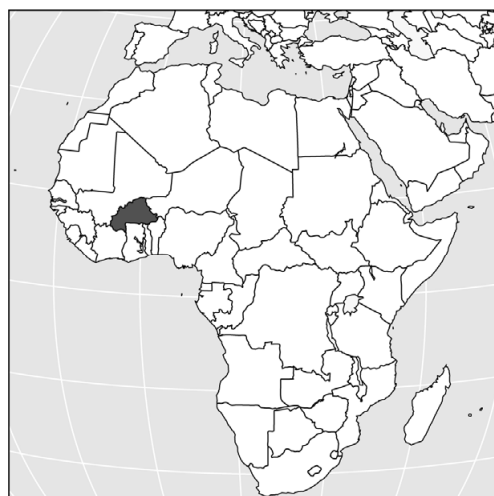

Weinig poen voor katoen

Bij de beantwoording van de vragen in deze opgave moet je soms gebruikmaken van informatiebron 2 en 3 in de bijlage.

Bijna iedereen heeft wel een kledingstuk van spijkerstof in huis. Spijkerstof wordt gemaakt van katoen. De katoenplant wordt in verschillende landen verbouwd. In ontwikkelde landen zoals de Verenigde Staten (VS), maar ook in ontwikkelingslanden, zoals Burkina Faso in Afrika.

- 2p 6 De export van Burkina Faso bestaat voor 80% uit katoen.
→ Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.
Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.
Als de export van Burkina Faso afhankelijk is van een of enkele producten, noemen we dit een ...(1)... (contingent / monocultuur).
Als de wereldmarktprijs van katoen enorm daalt en de importprijzen gelijk blijven, zal de ruilvoet van Burkina Faso ...(2)... (verbeteren / verslechteren). Het tekort op de betalingsbalans kan daardoor ...(3)... (groter / kleiner) worden.
- Gebruik informatiebron 2.*
- 1p 7 De katoenboeren in de VS ontvingen overheidssubsidie. De katoenboeren uit Burkina Faso, die geen overheidssubsidie ontvingen, konden daardoor slecht concurreren met de katoenboeren uit de VS op de wereldmarkt. Welke grafiek geeft het gevolg van deze overheidssubsidie in de VS op de wereldmarktprijs juist weer?
- A grafiek a
  - B grafiek b
  - C grafiek c
  - D grafiek d

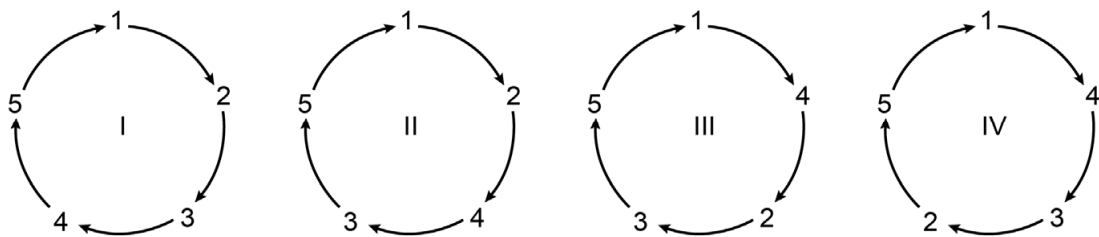
- 2p 8 De WTO (Wereld Handels Organisatie) verbodt dit jaar de subsidies aan de katoenboeren in de VS. Als reactie gebruikte de VS een andere protectiemaatregel om de eigen katoenboeren te beschermen.
 → Geef een voorbeeld van een andere protectiemaatregel die de overheid van de VS kan nemen om de eigen katoenboeren te beschermen. Leg uit op welke manier deze maatregel de katoenboeren uit de VS beschermt.

- 1p 9 Katoenboeren in Burkina Faso verdienen te weinig om te kunnen investeren in technische hulpmiddelen. Zo ontstaat er een vicieuze cirkel in Burkina Faso en kunnen de katoenboeren niet concurreren op de wereldmarkt.

Hieronder staan vijf economische verschijnselen:

- 1 gebrek aan technische hulpmiddelen
- 2 weinig winst voor katoenboeren
- 3 hoge loonkosten per kilogram katoen
- 4 lage arbeidsproductiviteit
- 5 weinig investeringen in technische hulpmiddelen

Welke van onderstaande vicieuze cirkels laat de gevolgen zien van het gebrek aan technische hulpmiddelen in de landbouw?

- A cirkel I
 B cirkel II
 C cirkel III
 D cirkel IV

Katoenplanten hebben erg veel water nodig en er wordt veel gebruik gemaakt van bestrijdingsmiddelen. De Verenigde Naties (VN) stimuleren katoenboeren om duurzaam te gaan verbouwen. Duurzame verbouw kost veel minder water. Tegelijkertijd is er meer water beschikbaar voor de inwoners van Burkina Faso.

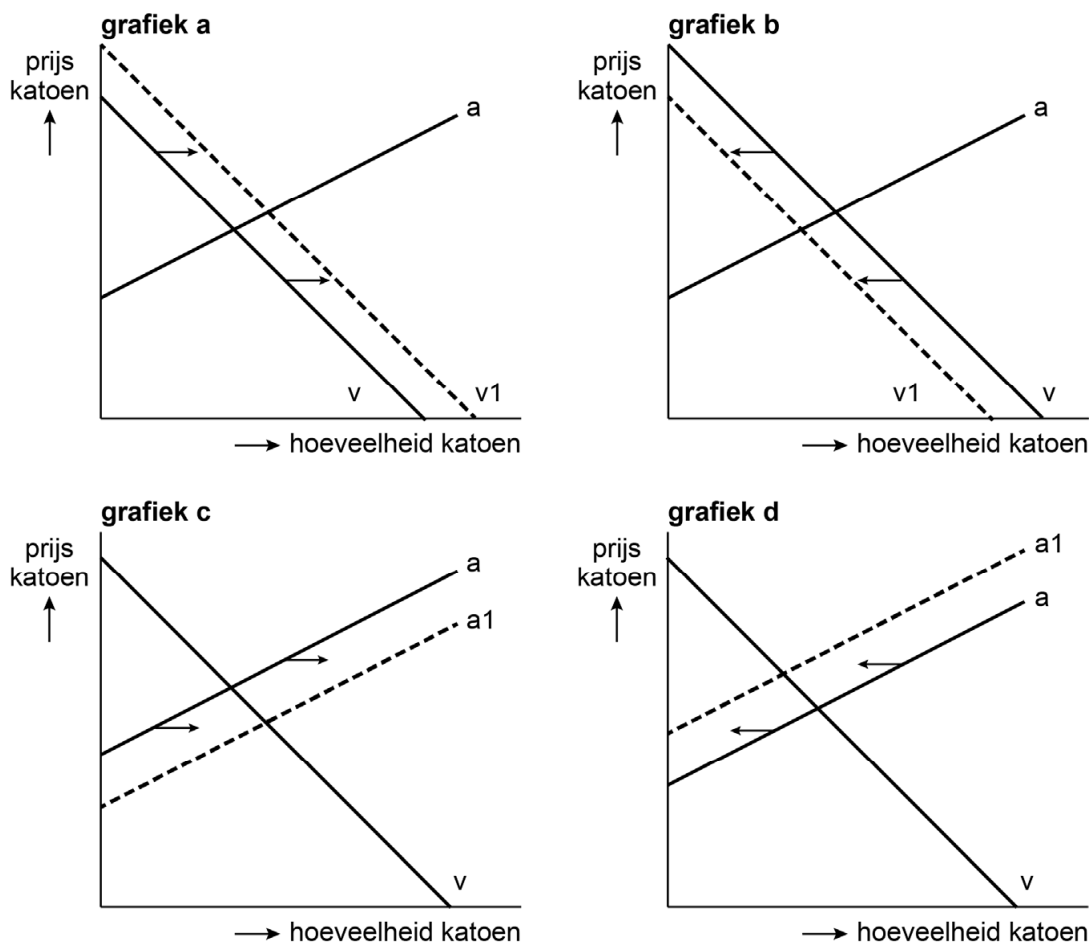
Gebruik informatiebron 3.

- 1p 10 Bereken hoeveel liter water er extra per jaar per inwoner beschikbaar komt als alle katoenboeren in Burkina Faso duurzaam gaan verbouwen. Schrijf je berekening op.

- 1p 11 De boeren in Burkina Faso exporteren nu vooral ruwe, onbewerkte katoen. Als de boeren de katoen eerst zouden bewerken tot een kant-en-klaar eindproduct is de opbrengst veel hoger.
 → Verklaar dat kant-en-klare katoen meer oplevert dan ruwe, onbewerkte katoen. Gebruik het begrip toegevoegde waarde.

Weinig poen voor katoen

informatiebron 2 vraag en aanbod van katoen op de wereldmarkt

informatiebron 3 gegevens katoenproductie en water in Burkina Faso

voor 1 spijkerbroek is 1 kilogram katoen nodig	
totale productie katoen per jaar	250.000 kilogram
niet-duurzaam geproduceerde spijkerbroek	8.000 liter water
duurzaam geproduceerde spijkerbroek	1.500 liter water
aantal inwoners	19.000.000

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.